

CYFARFOD	Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Abermaw
DYDDIAD	08 Tachwedd 2016
TEITL	Diweddariad ar Faterion Rheolaethol yr Harbwr
AWDUR	Swyddog Morwrol a Pharciau Gwledig

1. Cyflwyniad

- 1.1 Prif swyddogaeth y Pwyllgor yw ystyried, trafod a chynghori ar faterion yn ymwneud â rheolaeth, diogelwch a datblygiad yr Harbwr ac i dderbyn sylwadau'r Aelodau ar faterion yn ymwneud ac Harbwr Abermaw.
- 1.2 Pwrpas yr adroddiad yw cyflwyno diweddariad cryno i sylw'r Pwyllgor ar faterion yr Harbwr am y cyfnod Mawrth 2016 hyd at Hydref 2016.

2. Harbwr Abermaw

- 2.1 Yn 2016/17 roedd niferoedd cychod ar angorfeydd yn yr Harbwr fel a ganlyn; -

Roedd cyfanswm 88 cwch ar angorfa flynyddol yn 2016. Mae hyn yn cymharu gyda 93 cwch a fu ar angorfa yn 2015. Mae yn siomedig adrodd fod 5 cwch wedi gadael ar ddiwedd 2015/16 ac mae'r gwasanaeth yn bwriadu ymgysylltu gyda'r cwsmeriaid er ceisio derbyn rheswm dros adael yr Harbwr. Bwriedir adrodd ar ganlyniad yr ymholiad yn y cyfarfod nesaf ym mis Mawrth 2017.
- 2.2 Ar y cyfan, gwelwyd lleihad bychan mewn nifer cwsmeriaid dros y flwyddyn ddiwethaf ym mhob Harbwr ac hefyd yn Hafan Pwllheli. Yr unig eithriad o gysondeb yn y nifer gychod ar angorfeydd oedd yn Noc Fictoria yng Nghaernarfon.
- 2.3 O'r nifer cychod sydd ar angorfa yn yr Harbwr mae 67% yn gychod pwer gyda 33% yn gychod Hwyllo. Mae 60% o'r cwsmeriaid yn breswyl yng Ngwynedd gyda 32% yn breswyl tu allan y sir.
- 2.4 Cytunwyd yn y cyfarfod ym mis Mawrth 2016 y byddai'r Harbwr Feistr yn sicrhau na fod unrhyw angorfa yn cael ei ganiatáu i barhau yn yr Harbwr oni bai fod perchennog yr angorfa yn talu ffi am yr angorfa i'r Cyngor.
- 2.1 Cofrestrwyd 1001 o Gychod Pwer yng Ngwynedd yn 2016 sydd yn cymharu gydag 989 a fu wedi cofrestru yn 2015. Roedd 82 cwch pwer wedi cofrestru yn harbwr Abermaw sydd yn cymharu gyda 71 cwch a fu wedi cofrestru yn 2015.
- 2.2 Cofrestrwyd 729 o Fadau Dwr Personol yng Ngwynedd yn 2016. Cymharai hyn gydag 699 a fu wedi cofrestru yn 2015. Yn Harbwr Abermaw fe gofrestrwyd 67 Bad Dwr Personol ac mae hyn yn cymharu gydag 64 Bad Dwr Personol a fu wedi cofrestru yn 2015.

3. Cod Diogelwch Morwrol

- 3.1 Mae copi gwreiddiol o'r Cod Diogelwch Morwrol eisoes wedi ei ddsbarthu i holl Aelodau'r Pwyllgor ac mae hefyd ar gael ar safle we Cyngor Gwynedd. Mae'r Uwch Swyddog Harbyrau yn adolygu'r Cod Diogelwch. Rydym yn mawr obeithio bydd Uwch Arolygydd Gwylwyr y Glannau yn ymweld â'r Cyngor yn fuan yn 2017 er archwilio'r Cod Diogelwch a chyflwyno adborth ar y Cod sydd yn berthnasol i harbyrau bwrdeistrefol Cyngor Gwynedd. Deallir bydd yr archwiliwr yn ymweld â pop Harbwr yng Ngwynedd ac yn treillio sawl diwrnod yn archwilio'r harbyrau. Rhagwelir bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgorau Harbwr yn dilyn ymweliad yr archwiliwr.

- 3.2 Er bod y Cod Diogelwch yn cael ei adolygu yn rheolaidd gan y gwasanaeth mae yn anorfod derbyn sylwadau a barn y Pwyllgor Ymgynghorol ar addasrwydd y Cod Diogelwch ac i dderbyn sylwadau ar ei chynnwys fel gallai'r Cod Diogelwch gael ei adolygu fel bod yn berthnasol i Weithgareddau, diogelwch a gwaith Harbwr Abermaw.
- 3.3 Nid oes unrhyw fater neu achos o bryder wedi ei gyflwyno at sylw'r gwasanaeth yn ystod 2016 sydd yn berthnasol i ddyletswyddau statudol yr Harbwr. Mae materion yn ymwneud a diogelwch y cyhoedd wedi eu cyflwyno at ein sylw mewn perthynad a defnydd ysgraff yn nyfroedd yr Harbwr. Mae pob achos wedi ei archwilio a chanlyniad yw na fod unrhyw fater yn disgyn oddi fewn gofynion y Cod Diogelwch.
- 3.4 Ar y 7fed Awst 2016 fe aeth dau fachgen ifanc i drafferthion wrth ymdrochi yn nyfroedd sydd oddi fewn awdurdodaeth yr Harbwr. Aeth y ddau fachgen ifanc i drafferth yn y môr gyferbyn a Gorsaf Y Bad Achub. Collodd y ddau fachgen eu bywydau er ymdrechion y Gwasanaethau Brys a staff Morwrol a Pharciau i'w cynorthwyo. Roedd y tywydd yn wyntog iawn ar y pryd gyda'r gwynt yn chwythu o gyfeiriad y de orllewin. Roedd y llanw yn uchel ar y diwrnod hwn ac fe roedd y llanw ar drai pan oedd y ddau fachgen ifanc wedi mynd i'r dwr. Fe fydd y Gwasanaeth Morwrol a Pharciau, mewn ymgynghoriad ac asiantaethau eraill, yn cynnal adolygiad o arwyddion er ceisio gwella'r wybodaeth sydd yn cael ei gyflwyno i ymwelwyr a defnyddwyr y traeth.
- 3.5 Ar y 3ydd Awst 2016 fe ddaeth cwch a fu wedi angori yn yr Harbwr ddod yn rhydd o'i angorfa ac fe'i llusgwyd gan y llanw i gyfeiriad pont y rheilffordd. Roedd y gwynt yn chwythu yn gryf iawn ar y noson ac fe roedd monitor yr Harbwr wedi nodi fod cryfder y gwynt yn 55 milltir yr awr ar adegau. Fe roedd angen cau'r rheilffordd am gyfnod byr er mwyn galluogi Gwylwyr y Glannau i dynnu'r cwch oddi ar y bont ac i alluogi archwilwyr y rheilffordd i archwilio'r bont er sicrhau na chafodd difrod ei achosi i'r bont. Fe dynnwyd y cwch oddi ar strwythur y bont am oddeutu 21.30 gyda chymorth y Bad Achub.

4. Materion Gweithredol

4.1 Mordwyo

- 4.1.1 Cafwyd archwiliad gan archwilwyr Awdurdod Goleudai Ty'r Drindod ar y 26ain Gorffennaf 2016. Mewn cymhariaeth ac adroddiadau blaenorol roedd adroddiad 2016 yn cadarnhau gwelliant yng nghyflwr a lleoliadau Cymhorthion Mordwyo Harbwr Abermaw.
- 4.1.2 Mae rhaglen waith cynnal a chadw'r Cymhorthion Mordwyo'r Harbwr wedi ei gwblhau a hyn yn unol â chaniatâd, cyfarwyddwyd ac arweiniad y Pwyllgor Ymgynghorol. Fe fydd diweddariad o'r sefyllfa bresennol yn cael ei gyflwyno i'r Aelodau gan y Prif Swyddog Harbyrau yn y cyfarfod.
- 4.1.3 Nid oes unrhyw Rybudd i Forwyr mewn grym yn harbwr Abermaw.
- 4.1.4 Ar yr 22ain Hydref 2016 gosodwyd Cymhorthydd Mordwyo newydd yn yr Harbwr gan Dy'r Drindod a fu yn gweithredu ar ran Dwr Cymru. Mae'r cymhorthydd mordwyo newydd wedi ei leoli gyferbyn a Gorsaf Gwylwyr y Glannau ar leoliad - Hydred. 52° 43.602'N, Lledred. 004° 04.203'W.
- 4.1.5 Pwrpas y cymhorthydd yw gwarchod y bibell arllwys ac arwain cychod rhag croesi'r pibell sydd yn gorffwys ar wyneb gwely'r môr. Mae'r Gwasanaeth wedi tynnu sylw at beryglon gweddillion y cymhorthydd mordwyo sydd yn parhau ar y safle. Mae Dwr Cymru wedi derbyn rhybudd bod angen tynnu gweddillion y cymhorthydd oddi ar y bibell fel mater brys gan fod y polyn sydd weddill yn achosi perygl i gychod sydd yn tramwyo yr ardal yn enwedig ar ben llanw.

4.2 **Cynnal a chadw**

- 4.2.1 Cyflwynir trefniadau a rhaglen waith ar gyfer cynnal a chadw elfennau allweddol harbwr Abermaw gan yr Uwch Swyddog Harbyrau yn y cyfarfod.
- 4.2.2 Bydd yr Uwch Swyddog Harbyrau yn cyflwyno rhaglen waith cynnal a chadw a fu i'w gweithredu yn Harbwr Abermaw yn ystod y cyfnod Hydref - Rhagfyr 2016 ac yn rhoi amlinell o'r rhaglen waith a fu i'w gweithredu yn y cyfnod Ionawr - Mawrth 2017. Gofynnir am adborth aelodau'r Pwyllgor am unrhyw waith ychwanegol bydd angen ei ystyried a'i gynnwys ar y rhaglen waith.

4.3 **Materion Staff**

- 4.3.1 Mae cyfnod cyflogaeth Cymhorthydd Harbwr Abermaw (tymhorol) wedi dod i ben ers y 30ain Medi 2016. Er sicrhau cefnogaeth a parhad i'r gwasanaeth ar draws y sir mae cyfnod cyflogaeth Cymhorthion Harbwr Abermaw ac Aberdyfi wedi eu hymestyn hyd at ddiwedd mis Rhagfyr 2016.
- 4.3.2 Fe fydd y ddau gymhorthydd harbwr yn rhan o'r tîm Morwrol ehangach er sicrhau bod yn bosibl ymateb i ddigwyddiadau a chwblhau rhaglen waith cynnal a chadw harbyrau Abermaw, Porthmadog ac Aberdyfi dros fisoedd y gaeaf. Mae lleoliad gwaith Cymhorthydd Harbwr Abermaw wedi ei ail leoli i Borthmadog am y cyfnod cychwynnol er sicrhau cymorth ychwanegol ym Mhorthmadog dros y cyfnod cychwynnol.
- 4.3.3 Yn ystod 2016 derbyniwyd saith cais gan unigolion a fydd gyda diddordeb mewn gwirfoddoli i weithio yn Harbwr Abermaw. Mae hyn yn galonogol iawn ac rydym yn gwerthfawrogi'r cynnig caredig a dderbyniwyd gan bob un o'r unigolion. Er mwyn sicrhau diogelwch y gwirfoddolwyr fe fydd angen cynnal adolygiad llawn o'r dyletswyddau a fydd bosibl iddynt ei gwblhau. Fe fydd angen hefyd sicrhau rota pendant er sicrhau na fod nifer wirfoddolwyr yn gôr gymhlethu rheolaeth unrhyw brosiect.

4.4 **Materion Eraill**

- 4.4.1 **Pontwn yr harbwr.** Ers i'r pontwn gael ei osod ar wal y cei ger adeilad yr 'SS Dora' mae'r Cyngor wedi buddsoddi yn sylweddol mewn gwaith cynnal a chadw'r pontwn. Yn ychwanegol i'r gwaith a chostau cynnal a chadw mae staff Morwrol a Pharciau Gwledig yn archwilio'r pontwn yn rheolaidd gan fod y tywydd a thonnau yn cael effaith niweidiol ar y pontwn.
- 4.4.2 Yn dilyn sawl archwiliad daethpwyd i'r canlyniad fod bysedd a fu wedi ei gosod ar y pontwn yn cael effaith niweidiol ar y prif strwythur ac na fod yn briodol neu yn addas i barhau gyda gosod bysedd y pontwn ynghlwm i brif gorff y strwythur. Fe fyddai yn briodol ail gysylltu'r bysedd i'r brif pontwn am gyfnodau byr iawn yn unig ac ar gyfer digwyddiadau penodol. Ni fyddai hyn yn bosibl pe byddai rhagolygon tywydd yn anffafriol.
- 4.4.3 Ni osodwyd y bysedd angori yn 2016 ac yn anffodus iawn ni ragwelir bydd y Gwasanaeth Morwrol a Pharciau Gwledig gyda'r cyllid neu adnodd i barhau i gynnal a chadw'r pontwn pe bydd costau cynnal a chadw uchel yn ein hwynebu at y dyfodol.

- 4.4.4 Mae'r Gwasanaeth yn barod iawn i gydweithio gyda'r gymuned a grwpiau lleol er sicrhau fod y pontwn, yn ei drefn bresennol, ar gael i ddefnyddwyr yr Harbwr. Pe byddai yna ddifrod sylweddol pellach yn cael ei achosi i'r pontwn yna fe fydd rhaid adolygu dyfodol y pontwn fel mater brys.
- 4.4.5 Mae'r bysedd a fu yn rhan o'r strwythur wedi eu angori a diogelu yn ardal y Baddon. Fe fydd angen penderfyniad y Pwyllgor ar ddefnydd y bysedd at y dyfodol wrth ystyried na fod yn debyg bydd y Gwasanaeth yn caniatáu i ail osod y bysedd ar brif strwythur y pontwn at y dyfodol.
- 4.4.6 **Trwyddedau Ysgraff.** Awdurdodwyd tri Trwydded Perchennog yn ystod 2016. Tra bod gwelliant yn y drefn rheolaeth fe fydd y Gwasanaeth yn cysylltu gyda dalwyr y Drwydded Perchennog dros fisoedd y gaeaf i bwysleisio nifer faterion a godwyd yn 2016 ac i adolygu trefniadau 2017.
- 4.4.7 Yn 2017 fe fydd llywiwr yr ysgraff yn cael eu gorfodi i ddilyn cwrs penodol yn yr Harbwr pan fyddent yn mor deithio rhwng Pwynt Penrhyn ac Abermaw a hyn ar adegau pan fydd y llanw yn caniatáu. Atodir cynllun draft gan ofyn barn yr Aelodau ar y cwrs mordwyo a fu angen i bob ysgraff ei ddilyn.
- 4.4.8 **Ymgynghoriad Gwylwyr y Glannau.** Mae'r llywodraeth yn ymgynghori ar newid bosibl mewn deddfwriaeth Gwastraff Porthladdoedd ac mae cyfle i Aelodau gyflwyno sylwadau ar y newidiadau arfaethedig. Mae'r newidiadau yn diddymu MGN 253,259 ac 326. Tra bod newid yn y ddeddfwriaeth ni fydd hyn cael effaith ar Gynllun Darpariaeth Gwastraff Harbyrau yng Ngwynedd. Deallir bydd y newid yn y ddeddfwriaeth yn dod i rym ar y 9fed Rhagfyr 2016.

Mae'r holl ddogfennau ar gael ar y safle we isod.

<https://www.gov.uk/government/consultations/implementation-of-directive-20152087-by-means-of-the-merchant-shipping-and-fishing-vessels-port-waste-reception-facilities-amendment-regulations>

5. Materion Ariannol

- 5.1 Mae crynodeb o gyllideb yr Harbwr yn adrodd ar y sefyllfa ariannol gyfredol yn atodol.
- 5.2 Yn ystod y cyfnod, bu'n ofynnol i ymrwymo adnodd cyllid ar gyfer y canlynol: -
- Cynnal a chadw a pwrcasu Cymhorthion Mordwyo a Llusernau
 - Cynnal a chadw angorfeydd y Cyngor.
 - Ymestyn cyfnod cyflogaeth staff.
 - Cynnal a chadw tiroedd a pontwn.
- 5.3 Mae'r cyllidebau yn cael eu monitro yn fisol ac mae Adolygiad Ail Chwarter wedi ei gynnal yn ystod yr wythnos cyntaf ym mis Hydref. Mae'r atodiad yn adlewyrchiad o'r adolygiad 2il Chwarter.
- 5.4 **Ffioedd a Thaliadau 2017/18.** Atodir taenlen ffioedd arfaethedig Harbwr Abermaw 2017. Rhagwelir bydd chwyddiant Harbyrau ar gyfer 2017/18 yn 1.85%. Er cwrdd â her cyllideb a tharged incwm y gwasanaeth awgrymir fod ffioedd Harbwr Abermaw yn cynyddu 2% ar gyfartaledd ar gyfer y flwyddyn ariannol 2017/18.

5.5 Pwysleisir mai drafft yn unig sydd wedi ei gyflwyno ger bron Aelodau ac mae'r ffioedd yn ddarostyngedig ar dderbyn cadarnhad gan yr Arweinydd Portffolio yn fuan yn 2017.

6. Digwyddiadau

6.1 Cynhaliwyd y digwyddiadau canlynol yn Harbwr Abermaw yn 2016: -

- Digwyddiad mawreddog Ras y Tri Phigyn a gynhaliwyd ar yr 11eg Fehefin 2016. Cynhelir ras 2017 ar yr 17eg Fehefin pan bydd y Ras yn dathlu Pen-blwydd yn 40eg oed. Disgwylir nifer fawr o gychod yn y gystadleuaeth ac fe fydd y Gwasanaeth yn cynnig pob cymorth bosibl er ceisio sicrhau fod y ras yn llwyddiannus unwaith yn rhagor.
- Digwyddiad 'Paddlefest y Fawddach' a gynhaliwyd ar y 25 a 26ain Mehefin 2016. Fe fydd gwyl 'Paddlefest Y Fawddach' 2017 yn cael ei gynnal ar y 15fed ac 16eg Fehefin.